

SAMEN BOUWEN AAN EEN KWALITATIEVE LEES- OMGEVING OP SCHOOL

iedereenleest.

Een Lezen op School-traject met ondersteuning van het Departement Onderwijs en Vorming.

DOELSTELLINGEN

- Zowel in de klas als op school zijn er zichtbare kwalitatieve leesomgevingen met een **uitdagend, recent en divers boekenaanbod**.
- De school werkt vanuit een **leesbeleid** dat het belang en de rol van lezen en leesmotivatie onderschrijft.
- Onderwijsprofessionals verbreden hun kennis en expertise inzake **effectieve leesbevordering**.
- Cultuureducatieve **leesbevorderingsnetwerken** zijn gevormd tussen scholen, bibliotheken en leesorganisaties.

VISIE

Goed kunnen lezen én graag lezen bevordert de persoonlijke leerontwikkeling van kinderen en jongeren en hun latere **maatschappelijke en culturele participatie**. Lezen is cultureel, sociaal en economisch kapitaal. Leesbevordering is het inzetten van **hefbomen** die toegang geven tot lezen, de leesmotivatie stimuleren en uiteindelijk leiden tot **competenties op vlak van taal, lezen en leren** gedurende de schoolloopbaan en later. Succesvol werken aan leesbevordering is een verhaal van **samenwerken, binnen en buiten de schoolmuren**.

DOELGROEP

Scholen uit zowel **gewoon** als **buitengewoon**, zowel **basis-** als **secundair** onderwijs, zullen zich vanaf eind september kunnen kandidaat stellen via een oproep die op iedereenleest.be wordt verspreid. Tegen de herfstvakantie selecteert een jury 36 scholen. Het belangrijkste criterium voor selectie is de motivatie van de school. Er wordt een mix nagestreefd **tussen beginnende en meer ervaren scholen** op vlak van leesomgeving, tussen een ontbrekende en een gevorderde samenwerking met de bibliotheek. Daarnaast wordt **een evenwicht beoogd** op vlak van geografische spreiding (Vlaanderen en Brussel Hoofdstedelijk Gewest), ligging (stedelijke en landelijke context), onderwijsniveau en -vorm (kleuter, lager, secundair, gewoon en buitengewoon), onderwijs-aanbieders, SES-indicatie. De 36 betrokken scholen, die in 3 clusters worden ingedeeld, stellen een kernteam samen dat aanwezig is op regionale bijeenkomsten.

PARTNERS & NETWERK

Iedereen Leest coördineert dit traject, **projectpartners** zijn CANON Cultuurcel, UGent, KU Leuven, Katholiek Onderwijs Vlaanderen, GO! Onderwijs, Stedelijk Onderwijs Antwerpen, Provinciaal Onderwijs Vlaanderen. Om een lokaal leesbevorderingsnetwerk te stimuleren, zal Iedereen Leest de **openbare bibliotheken** en **pedagogische begeleidingsdiensten** van de deelnemende scholen in dit traject betrekken (zie trajectverloop).

TRAJECTVERLOOP

VOORBEREIDENDE FASE | sept.-dec. 2020

De focus van deze fase komt hier te liggen op de **aanmelding en selectie** van scholen. Verder bereidt Iedereen Leest het traject inhoudelijk verder voor met betrokken partners. Via iedereenleest.be wordt de oproep eind september gelanceerd. Deze wordt breed verspreid via projectpartners en derden. De 36 geselecteerde scholen zullen in drie regionale clusters worden gezet om kennisuitwisseling makkelijker te faciliteren. Elke school krijgt een vaste begeleider (medewerker Iedereen Leest) toegewezen. Eind oktober worden geselecteerde en niet-geselecteerde scholen op de hoogte gebracht. Geselecteerde scholen ontvangen verdere informatie, praktische afspraken en data. De scholen stellen een kernteam samen. Na de selectie contacteert Iedereen Leest ook de betrokken bibliotheken en pedagogische diensten.

STARTFASE | jan.-jun. 2021

Deze fase focust op **visieontwikkeling** via de leesscan en een leesbeleid. Scholen maken (verder) kennis met de **bibliotheek**, verdiepen zich in het **boekenaanbod** en stellen een gevarieerde collectie samen. Een vaste begeleider ondersteunt het kern- en schoolteam. De eerste regionale bijeenkomsten, die mogelijks digitaal plaatsvinden, focussen op het verloop van het traject, op de bouwstenen van een kwalitatieve leesomgeving en op de leesscan. Hilde Van Keer (UGent) maakt de scholen vertrouwd met de zelfdeterminatietheorie. Betrokken bibs en pedagogische begeleidingsdiensten worden ook uitgenodigd. Nadien vullen scholen een leesscan in en kunnen ze bij hun vaste begeleider terecht voor inhoudelijke ondersteuning. In maart wordt een sessie aangeboden met Kris Van Den Branden (KU Leuven) over een duurzaam leesbeleid. Elke school krijgt in deze periode een halve dag begeleiding op school (voor hele schoolteam) door de vaste begeleider. De focus van deze begeleiding ligt op het omzetten van de leesscan naar een actieplan op korte en middellange termijn. In overleg is er ruimte voor andere thema's o.b.v. de ingevulde leesscan: bijv. interne kennisdoorstroom, didactische werkvormen, lezen in niet-taalvakken ... Deze begeleiding kan doorgaan tijdens personeelsvergaderingen, een pedagogische studiedag ... Bij noden rond leesdidactiek of gerichte feedback zet de pedagogische begeleidingsdienst haar expertise in. De scholen stellen daarnaast een boekenlijst op – i.s.m. de bib en met inhoudelijke ondersteuning door Iedereen Leest (aanbod, samenstelling, diversiteit, betrokkenheid van leerlingen ...) – voor de aan te kopen boeken. Voor elke cluster zal de vaste begeleider 1 dag spreekuur organiseren (digitaal of fysiek, in een openbare bibliotheek) waarbij alle scholen uit die cluster op afspraak komen om bepaalde noden of ontwikkelingen op te volgen.

MIDDENFASE | sept.-dec. 2021

Deze fase focust op de **uitvoering van leesstimulerende activiteiten** en een **verdiepende samenwerking met de bibliotheek**. De tweede reeks regionale bijeenkomsten staan in het teken van de aangekochte boekenpakketten: hoe boeken inzetten in de klas, een zichtbaar boekenaanbod op school Naast thematische workshops (Voorleesweek, rol van directie, draagvlak creëren ...) staat kennisdeling tussen scholen centraal. Ook bibliotheken en pedagogische begeleiders nemen deel. Nadien voeren de scholen de acties uit binnen het leesbeleid naar een kwalitatieve leesomgeving op school, i.s.m. de bibliotheek. Elke school krijgt in deze periode een halve dag begeleiding op school. Net zoals bij de startfase wordt de focus hiervan in overleg met de school bepaald. Begeleiding vanuit Iedereen Leest wordt afgestemd op de vragen waarmee de school zit. Bij noden rond leesdidactiek of gerichte feedback zet de pedagogische begeleidingsdienst haar expertise in. Voor elke cluster zal de vaste begeleider 1 dag met spreekuren organiseren (digitaal of fysiek, in een openbare bibliotheek) waarbij alle scholen uit die cluster op afspraak komen om bepaalde noden of ontwikkelingen op te volgen.

SLOTFASE | jan.-jun. 2022

Tijdens de slotfase staan **reflectie op het leerproces** en **monitoring van de kwalitatieve leesomgeving** centraal. IL en partners ontwikkelen enkele tools en instrumenten die ook na het traject inzetbaar blijven voor de betrokken en voor andere scholen en bibliotheken. De focus van de halve dagen begeleiding op school komt te liggen op reflectie (evaluatie) en monitoring van de leesomgeving en het leesbeleid. Pedagogische begeleidingsdiensten zetten hun expertise in rond leerlingvolgsystemen. Voor elke cluster zal de vaste begeleider 1 dag spreekuur organiseren (digitaal of fysiek, in een openbare bibliotheek) waarbij alle scholen uit die cluster op afspraak komen om bepaalde noden of ontwikkelingen op te volgen. Iedereen Leest houdt een digitale contactname (per mail of telefoon) met de betrokken bibliotheken. Tijdens de regionale slotmomenten (voor kernteams, bibs en pedagogische begeleiders) reflecteren scholen op het traject en krijgen ze handvaten (tools, instrumenten ...) om blijvend in te zetten op een kwalitatieve leesomgeving. Als lerend netwerk wisselen ze hun ervaringen en praktijkinzichten uit onder elkaar. Na afloop krijgen ze een online evaluatie uitgestuurd en communiceert Iedereen Leest resultaten en praktijkvoorbeelden op haar website.

CONTACT

Simon Bequoye, projectleider | Simon.Bequoye@iedereenleest.be
www.iedereenleest.be